

Lista tematów
do części ustnej egzaminu maturalnego z języka polskiego
w roku szkolnym 2011/2012

Technikum w Czyżewie

l.p.	I. Literatura
1.	Dziecko jako bohater literacki. Omów temat, odwołując się do wybranych utworów literackich po 1945 roku.
2.	Postacie historyczne w literaturze. Zaprezentuj sposoby ich kreowania w utworach wybranego pisarza.
3.	Groteska jako metoda kreowania rzeczywistości. Przedstaw kategorię estetyczną na przykładzie wybranych utworów literackich z różnych epok.
4.	Rola podróży w biografii bohatera literackiego. Przedstaw zagadnienie na wybranych przykładach.
5.	Poezja współczesna wobec tradycji sztuki barokowej. Omów na wybranych przykładach.
6.	Cierpienie jako doświadczenie bohaterów literackich. Rozwiń temat na przykładzie wybranych utworów.
7.	Dylematy bohaterów wobec wyboru postawy życiowej. Omów problem na wybranych przykładach literackich.
8.	Podania, wierzenia i obrzędy ludowe jako inspiracja pisarzy różnych epok. Omów na wybranych przykładach.
9.	Motywy baśniowe i legendarne w literaturze – sposób ujęcia i funkcje. Omów zagadnienie odwołując się do wybranych przykładów.
10.	Motyw domu i rodziny. Przedstaw na przykładzie wybranych utworów literackich.
11.	Motyw pieniądza w literaturze. Omów zagadnienie na podstawie analizy utworów Honoriusza Balzaca, Fiodora Dostojewskiego i Bolesława Prusa.
12.	Świat ballad. Omów zagadnienie, odwołując się do utworów Adama Mickiewicza oraz innych wybranych autorów.
13.	Obraz dworu szlacheckiego w literaturze polskiej. Omów na wybranych przykładach.
14.	Psychika kobieca jako temat utworu literackiego. Omów na wybranych przykładach.
15.	Literackie portrety przyjaciół. Przedstaw na wybranych przykładach.
16.	Turpizm jako kategoria estetyczna służąca do opisanie rzeczywistości współczesnej. Przedstaw problem odwołując się do twórczości wybranych artystów XX i XXI wieku.
17.	Polaków portret własny w literaturze XVII i XVIII w. Omów temat na wybranych przykładach.
18.	Czym jest bohaterstwo? Prześledź sposoby pojmowania tego pojęcia i jego funkcjonowanie

	w literaturze różnych epok.
19.	Obraz Żydów w literaturze. W jakim stopniu historia i stosunki narodowościowe kształtowały wyobrażenia o narodzie żydowskim. Omów problem, analizując dzieła dowolnego okresu historycznego, literackiego lub wybranego twórcy.
20.	Obraz zaświatów w literaturze. Przedstaw i zinterpretuj na przykładach utworów z różnych epok.
21.	Motyw szatana w literaturze. Przedstaw jego różnorodne ujęcia i funkcje w wybranych utworach literackich.
22.	Portret kobiety fatalnej. Omów zagadnienie w odniesieniu do wybranych utworów z różnych epok.
23.	„Być albo mieć” to alternatywa, przed którą staje każdy człowiek. Scharakteryzuj bohaterów literackich, którzy dokonywali takich wyborów.
24.	Porównaj obraz Warszawy ukazywanej w „Lalce” Bolesława Prusa i wybranej powieści XX wieku.
25.	Motyw września 1939 roku w literaturze polskiej. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
26.	Konszachty z nieczystymi siłami. Przedstaw najciekawsze realizacje tego tematu w wybranych tekstach literackich .
27.	Motyw <i>non omnis moriar</i> w literaturze różnych epok. Omów temat na wybranych przykładach.
28.	Fantastyka i realizm jako dwie metody opisywania świata. Oceń ich trafność na podstawie wybranych utworów.
29.	Państwo i władca jako temat utworów literackich. Omów temat na wybranych przykładach.
30.	Buntownik czy nieudacznik? Dokonaj osądu bohaterów romantycznych i ich duchowych spadkobierców na podstawie wybranych utworów.
31.	Mesjanizm i martyrologia narodu polskiego ukazana w utworach romantycznych. Rozważ temat w oparciu o wybrane teksty.
32.	Ostatnia scena utworu jako klucz do interpretacji dzieła. Omów na wybranych przykładach.
33.	Różne ujęcia motywu Stabat Mater w literaturze średniowiecznej i współczesnej.
34.	Staropolska wizja Boga, życia i śmierci. Przedstaw ewolucję tych pojęć od średniowiecza do oświecenia na wybranych przykładach utworów literackich.
35.	Postać i świat dziecka w literaturze. Omów kreacje wybranych postaci w utworach różnych pisarzy.
36.	Motywy baśniowe i legendarne w literaturze – sposób ujęcia i funkcje. Omów zagadnienie odwołując się do wybranych przykładów.
37.	Literackie obrazy czasu „apokalipsy spełnionej” i „odwróconego Dekalogu”. Wskaż i scharak-

	teryzuj funkcje, jakie pełnią w wybranych utworach.
38.	Świat jako teatr. Omów sposoby funkcjonowania toposu, odwołując się do wybranych tekstów literackich, pochodzących z różnych epok.
39.	Poezja księdza Jana Twardowskiego na tle polskiej poezji religijnej. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
40.	Portrety kobiet w literaturze tworzonej przez kobiety. Zaprezentuj na wybranych przykładach prozatorskich, poetyckich lub dramatycznych.
41.	Heroizacja i deheroizacja bohatera w literaturze polskiej. Omów zagadnienie, odwołując się do przykładów.
42.	Motyw balu w literaturze. Wskaż i omów różne jego realizacje.
43.	Motyw dziecka niezwykłego, wybranego, genialnego. Omów na wybranych przykładach literackich.
44.	Fircyk i żona modna w oświeceniu i następnych epokach. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
45.	Polska pieśń narodowa. Omów jej odmiany, funkcje i związki z dziejami narodowymi.
46.	Literacki wyraz buntowniczej postawy młodych. Odwołaj się do wybranych utworów literackich różnych epok.
47.	Inspiracje folklorem w literaturze wybranych epok literackich. Rozwiń temat, odwołując się do konkretnych przykładów.
48.	Obłąd i szaleństwo jako element osobowości postaci literackich. Przedstaw zagadnienie, odwołując się do wybranych przykładów.
49.	Kulinarium w literaturze. Omów funkcje tego motywu w wybranych utworach różnych epok.
50.	Od młodzięcych złudzeń do pełnej rozczarowań dorosłości – rozważ temat, odwołując się do wybranych postaci literackich.
51.	Władza odsłania ludzi. Zbadaj i przedstaw wpływ władzy na postępowanie bohaterów literackich.
52.	Związki literatury z polityką. Przedstaw zagadnienie i zbadaj, jak pisarze poszczególnych epok reagowali na bieżące wydarzenia.
53.	Skandale i prowokacje literackie. Omów ich funkcje, odwołując się do wybranych przykładów.
54.	Różne oblicza zła w literaturze wybranych epok. Omów na wybranych przykładach.
55.	Omów mechanizmy i skutki działania systemu totalitarnego. Odwołaj się do wybranych utworów literackich.
56.	Sacrum i profanum w literaturze. Omów na wybranych przykładach.
57.	Rola wizji, snu, proroctwa w utworach literackich. Omów zagadnienie odwołując się do literatury XIX i XX wieku.

58.	Bohater tragiczny w literaturze antycznej, romantycznej i współczesnej. Porównaj sposób jego kreacji.
59.	Motyw „gloria victis” w utworach drugiej połowy XIX i początku XX wieku. Omów zagadnienie, odwołując się do wybranych przykładów.
60.	Orient jako inspiracja pisarzy w różnych epokach. Rozwiń temat na wybranych przykładach.
61.	Science-fiction a fantasy. Odwołując się do wybranych przykładów literatury fantastycznej, zaprezentuj różnice i podobieństwa kreacji świata przedstawionego obu odmian gatunkowych
II. Związek literatury z innymi dziedzinami sztuki	
62.	Miłość mitologicznych bogów i herosów w literaturze i malarstwie. Przedstaw zagadnienie na podstawie wybranych przykładów.
63.	Motyw mogił w literaturze i sztuce. Zinterpretuj ich symbolikę, odwołując się do wybranych dzieł.
64.	Holocaust w literaturze, filmie, plastyce. Omów na wybranych przykładach.
65.	Topos ogrodu. Omów sposoby jego przedstawiania w wybranych dziełach literackich i plastycznych.
66.	Bohaterstwo i tragizm pokolenia Kolumbów w świetle utworów literackich i filmów. Omów zagadnienie, odwołując się do dzieł literackich i filmowych.
67.	Obraz powstania styczniowego w twórczości Artura Grottgera i wybranych utworach prozatorskich pozytywizmu. Dokonaj analizy wybranych dzieł.
68.	Tematyka religijna w sztuce baroku. Omów zagadnienie, analizując wybrane dzieła.
69.	Wiosna w literaturze, malarstwie i muzyce. Omów różne ujęcia motywu analizując wybrane dzieła.
70.	Mity greckie jako źródło inspiracji artystów epoki renesansu. Przedstaw zagadnienie, analizując wybrane teksty kultury.
71.	Różne oblicza sarmatyzmu w literaturze i innych sztukach. Przedstaw temat , odwołując się do tekstów kultury z różnych epok.
72.	Rewolucja w ujęciu Eugène Delacroix („Wolność wiodąca lud na barykady”) i w znanych Ci utworach literackich.
73.	Demony, bestie, stwory – omów temat na przykładach wybranych dzieł literackich i malarskich.
74.	Motyw poszukiwania świętego Graala. Przedstaw temat odwołując się do wybranych dzieł literackich i innych dziedzin sztuki.
75.	Motyw ogrodu. Na podstawie analizy wybranych dzieł przedstaw różne sposoby jego obrazowania i funkcje w literaturze i sztuce.
76.	Topos Arkadii w literaturze i malarstwie. Przedstaw różne jego ujęcia, odwołując się do wybranych przykładów.

77.	Kara jako konsekwencja zbrodni. Omów zagadnienie, odwołując się do dzieł literackich i filmowych.
78.	Obraz rodziny królewskiej w literaturze i sztuce. Omów temat, odwołując się do wybranych przykładów.
79.	Dzieje sceniczne „Dziadów” Adama Mickiewicza. Przedstaw najważniejsze inscenizacje tego dramatu i ich wpływ na polską kulturę.
80.	Życie jako cierpienie. Omów problem na podstawie wybranych tekstów kultury.
81.	Nauczyciele i uczniowie w literaturze i filmie. Przedstaw na wybranych przykładach.
82.	<i>Pieta, Mater Dolorosa</i> jako motyw rzeźbiarski, malarski i filmowy. Zaprezentuj i zanalizuj wybrane dzieła.
83.	Literackie i malarskie obrazy powstania styczniowego . Dokonaj analizy funkcjonowania motywu w wybranych dziełach.
84.	Bohaterstwo i tragizm żołnierzy polskich w czasie II wojny światowej. Omów zagadnienie, odwołując się do przykładów z literatury i filmu.
85.	Portrety ludzi starych w literaturze i malarstwie. Omów zagadnienie na wybranych przykładach
86.	Różne oblicza rewolucji w literaturze i innych sztukach (malarstwo, film, teatr). Dokonaj analizy porównawczej dzieł i przedstaw wnioski.
87.	Od „Uczty” Platona do „Wielkiego żarcia” Marco Ferreriego. Biesiada jako pretekst do mówienia o rzeczach ważnych. Przedstaw przemiany motywu w dziełach sztuki różnych epok.
88.	Światy alternatywne w literaturze i filmie science fiction. Omów sposoby ich kreowania, odwołując się do wybranych dzieł literackich i filmowych.
89.	Odwołując się do wybranych dzieł literackich i malarskich, zaprezentuj różne wizerunki anioła i funkcje tego motywu.
90.	Sposób funkcjonowania motywu czasu i zegara w literaturze i malarstwie. Omów na wybranych przykładach.
91.	Rzeczpospolita kawalerów z fantazją, czyli XVII-wieczni Sarmaci w oczach spadkobierców. Omów sposoby funkcjonowania tradycji sarmackiej w literaturze i malarstwie następnych epok.
92.	Hagiografia piórem i pędzlem malowana. Zanalizuj zjawisko, odwołując się do wybranych przykładów.
93.	Omów obecność i funkcje kiczu w literaturze, w muzyce i kulturze masowej.
94.	Impresjonistyczne wizerunki Tatr w malarstwie i literaturze. Zaprezentuj zagadnienie, odwołując się do wybranych przykładów.
III. Język	
95.	Epistolografia dwóch epok. Porównaj styl i język listów z różnych okresów. Omów przyczyny

	różnic w leksyce, frazeologii i składni.
96.	Język propagandy politycznej. Scharakteryzuj na podstawie materiału z wybranego okresu historycznego.
97.	Scharakteryzuj język wybranych bohaterów literackich. Uwzględnij cechy ujawniające ich przynależność środowiskową i charakter.
98.	Moda w języku. Zanalizuj i oceń wybrane przykłady wyrazów we współczesnej polszczyźnie.
99.	Ślady Biblii i mitologii antycznej we współczesnej polszczyźnie. Omów temat, odwołując się do frazeologii, przysłów i przenośnych znaczeń wyrazów.
100	Język prezenterów telewizyjnych i radiowych. Zanalizuj funkcję informatywną i impresywną ich wypowiedzi.
101	Cechy języka przemówień sejmowych. Omów zagadnienie, odwołując się do tekstów znanych z literatury i nie tylko.
102	List jako forma literacka. Dokonaj analizy cech językowych wybranych listów barokowych i romantycznych.
103	Język ezopowy w literaturze rozwijającej się w warunkach cenzury. Omów zjawisko, przywołując teksty cenzurowane w czasach PRL-u.
104	Ślady Biblii we współczesnej polszczyźnie. Omów zagadnienie na podstawie związków frazeologicznych, przysłów i przenośnych znaczeń wyrazów.
105	Analizując wybrane teksty z różnych czasopism, omów język prasy młodzieżowej.
106	Język bloga. Posługując się wybranymi przykładami omów charakterystyczne cechy dzienników internetowych.
107	Omów zjawisko mody na imiona jako element przemian kulturowych.
108	Gwara podhalańska w literaturze polskiej. Omów zagadnienie, odwołując się do wybranych tekstów.
109	Obraz świata w tekstach polskiego hip – hopu. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
110	Nowe typy komunikatów (SMS, e-mail, chat...). Przeanalizuj ich stylistykę na celowo zgromadzonym materiale językowym.
111	Funkcja aluzji literackiej w tytułach artykułów prasowych i reklamach telewizyjnych. Omów na wybranych przykładach zaczerpniętych z reklam prasowych i telewizyjnych.
112	Nowomowa jako forma manipulacji językowej. Omów zjawisko, odwołując się do tekstów literackich oraz wypowiedzi prasowych.

Liczba zdających w Technikum – 45 osób

Liczba zdających IV Ti/a – 25 osób

Liczba zdających IV Th/ou – 20 Osób

Opracowały:

Aneta Grądzka

Aneta Piotrowska